

การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน
ด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี
Learning and Teaching Management of Morality Teaching Monk in
Danmakhamtievitthayakhom, Kanchanaburi Province

พระปลัดบรรจบ กิตติธำมโน (รัตน์แดง)*

อุบล วุฒิพรโสภณ**

ภุริวัจน์ ปุณยวุฒิปริดา***

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ๒) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เด็กนักเรียนโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน ๑๙๕ คน เป็นการวิจัยแบบใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสานวิธีประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

* สารนิพนธ์ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

** อาจารย์ ดร. ประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

*** อาจารย์ ดร. กรรมการควบคุมสารนิพนธ์

ผลการวิจัยพบว่า

๑. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.959$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้ว พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านใช้สื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 4.008 และด้านที่มีความพึงพอใจต่ำสุดคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ย 3.908

๒. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบสมมติฐาน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี อายุ ระดับชั้นเรียน ระดับผลการเรียน แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนที่มี เพศ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า เนื้อหาที่สอนไม่ตรงกับหลักสูตรของหนังสือเรียนพุทธศาสนา การสอนเน้นภาษาบาลีมากเกินไปทำให้เข้าใจยาก ขาดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่ทันสมัย ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ ควรมีการฝึกอบรมพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพาไปสอนในสถานที่จริง ควรมีการจัดหาสื่อในการนำเสนอให้ทันสมัย แนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ควรจัดหลักสูตรเป็นมาตรฐาน เพื่อที่การเรียนการสอนจะได้เป็นไปในทางเดียวกัน ควรจัดให้มีหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมในด้านเทคนิคการสอน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญเข้ามาแนะนำวิธีเทคนิคการสอนแก่พระสอนศีลธรรม อีกทั้งพระสอนศีลธรรมควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกับทางโรงเรียนให้มาก และควรมีการดำเนินการจัดหาสื่อการสอนทางเทคโนโลยี มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน

คำสำคัญ : การจัดการเรียนการสอน, พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

ABSTRACT

The objectives of this article were : 1) to study the teaching and learning management of morality teaching monk in Danmakhamtiavithayakhom school, Kanchanaburi province, 2) to study the comparison of the opinions of students to the teaching and learning management of morality teaching monks in Danmakhamtiawittayakom school, Kanchanaburi province, 3) to study the problems and suggestions for the teaching and learning management of morality teaching monk in Danmakhamtiavithayakhom school, Kanchanaburi province. The sampling group was 195 students of in Danmakhamtiavithayakhomschool, Kanchanaburi province The research is a mixed research methodology between quantitative and qualitative researches. The statistics are used for the data analysis through such as percentage, mean, standard deviation (S.D), T-test, F-test, One-way Analysis of Variance and Least Significant Difference : LSD., and the data analysis from interview was used by the content analysis technique.

The findings of this research as follows :

1. The students had the satisfaction to the teaching and learning management of morality teaching monks in Danmakhamtiavithayakhom School, Kanchanaburi province. It is a good level for overall as an average as 3.959. When considered in each side found the students had the satisfaction to the teaching and learning management of morality teaching monks in Danmakhamtiavithayakhom school, Kanchanaburi province that is also a good level as the highest level was the teaching and learning management as 4.008 in average and the lowest level was the activity of learning and teaching with 3.908 in average.

2. The findings of comparison of the satisfaction of students to the teaching and learning management of morality teaching monks in Danmakhamtiavithayakhom school, Kanchanaburi province, tested the hypothesis, found that the questionnaire respondents who had the difference of age, level of education, level of learning result, had the satisfaction to the teaching and learning management of morality teaching

monks in Danmakhamtia vitthayakhom school, Kanchanaburi province differently with significance of statistics at 0.05. It accepted the hypothesis. But the questionnaire respondents, who had the difference of sex, had the satisfaction to the teaching and learning management of morality teaching monks in Danmakhamtiavitthayakhom School, Kanchanaburi province indifferently. It rejected the hypothesis.

3. The problems, obstacles about the the teaching and learning management of morality teaching monks in Danmakhamtiavitthayakhom school, Kanchanaburi province, found that the teaching content was not same with curriculum of Buddhist book, the teaching focused on Pali language too much and teaching media was not modern. For the suggestion, should train the morality teaching monks in the schools, should have academic tour activity, and should have modern media to present. The guidelines to support the teaching and learning management of morality teaching monk in Danmakhamtiavitthayakhom school, Kanchanaburi province, found that should have the standard curriculum for the same direction teaching and learning, should have curriculum or activity about teaching technique by inviting the specialist to introduce the techniques to morality teaching monk including to participate the activity in the school and should have modern technology for teaching media in the sake of teaching and learning.

Keywords : Learning and Teaching Management, Morality Teaching Monk in School

๑. บทนำ

จากสภาพวิถีชีวิตของคนในสังคมที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ทำให้เกิดภาวะสับสนในวิถีชีวิต ค่านิยมและภูมิคุ้มกันทางสังคม ลดลง จนก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนทางพฤติกรรมคือ ละเลยในคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ให้หลงผิดและมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปในทิศทางไม่พึงประสงค์ การที่นักเรียนขาดการกล่อมเกลาจิตใจและปลูกฝังในเรื่องศีลธรรม จริยธรรม จนทำให้ขาดความสำนึกต่อหน้าที่ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ขาดการพิจารณาขบคิด และยังแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมแก่วัยของนักเรียน ที่มีสิ่งยั่วยุส่งเสริม ชักจูงและโน้มน้าวอย่างต่อเนื่องด้วยรูปแบบที่มีการพัฒนาอย่างหลากหลาย ทำให้ยากต่อการควบคุม ป้องกันและ

แก้ไข เว้นแต่นักเรียนจะถูกจัดระเบียบทางความคิด จนมีจิตใจที่ใฝ่ดีและมีกำลังใจที่เข้มแข็งมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นภูมิคุ้มกันเหตุปัจจัยในทางเสื่อมที่จะเข้ามาทำลายคุณภาพชีวิตที่ดีงามได้ด้วยหลักธรรมทางศาสนา^๑ โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูพระได้เข้าไปสอนในโรงเรียน อันเป็นการช่วยเหลือครูประจำการที่สอนวิชาพระพุทธศาสนา โดยการสอนวิชาพระพุทธศาสนายังไม่ได้ผลเท่าที่ควรเพราะครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดเทคนิคการสอน และเน้นเนื้อหา มากกว่าการปฏิบัติ ปัญหาขาดความเข้าใจวิธีการสอนที่เหมาะสม ซึ่งเป็นเหตุให้ไม่สามารถช่วยในการปรับพฤติกรรมของผู้เรียนได้เท่าที่ควร ทำให้นักเรียนจึงไม่ซาบซึ้งในหลักธรรมที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณธรรมและคุณภาพทางจิต

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อที่จะนำผลของการวิจัยมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในอนาคตต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี

๒. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี

๓. ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพและ

^๑กรมการศาสนา, คู่มือดำเนินงานตามโครงการครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงวัฒนธรรม, ๒๕๔๘), หน้า ๒๒.

จรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในสาระความรู้และสมรรถนะครู ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัด กาญจนบุรี คือ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน ระดับผลการเรียน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของพระ สอนศีลธรรมในโรงเรียน ทั้ง ๔ ด้าน^๒ ได้แก่ ๑) ด้านเนื้อหาหลักสูตร ๒) ด้านเทคนิคการสอน ๓) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ๔) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ย วิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

๒ ประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม อำเภอตำบ มะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน ๓๘๓ คน^๓ การหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรคำนวณขนาด กลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่^๔ (Taro Yamane) จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๙๕ คน

^๒ ยนต์ ชุ่มจิต, *ความเป็นครู*, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๐), หน้า ๙๖-๙๗.

^๓ วิทยาลัยดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม, *ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคมอำเภอตำบ มะขามเตี้ย ปี ๒๕๕๘*, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://data.bopp-obec.info/> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘].

^๔ อภินันท์ จันตะณี, *การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการศึกษาทางธุรกิจ*, (ฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะ วิทยาการจัดการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๔๙), หน้า ๓๕.

๓ เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๘๒๙

๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และทำการบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึก และการบันทึกเทป

๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามตามสาระสำคัญของแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติแจกแจงความถี่โดยผู้วิจัยได้ข้อมูลตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ (Data Grouping) จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

๕. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ย วิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง โดยมีอายุระหว่าง ๑๖-๑๗ ปี อยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และระดับผลการเรียนมีเกรดเฉลี่ย ๒.๐๐-๒.๕๐

๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ๓.๙๕๙ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านเนื้อหาของหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ทุกประเด็นมีความพึงพอใจในระดับมาก ประเด็นที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านเนื้อหาของหลักสูตรมุ่งพัฒนาความรู้ ความสามารถในการสร้างทักษะความคิดในทุกด้าน

ด้านเทคนิคการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า นักเรียนมีพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ พระสอนศีลธรรมมีเทคนิคการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า นักเรียนมีพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและได้แสดงออกอย่างถูกต้อง และเหมาะสม

ด้านการใช้สื่อในการจัดการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า นักเรียนมีพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ พระสอนศีลธรรมให้นักเรียนศึกษาและพัฒนาตนเองจากสื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน ระดับผลการเรียน นักเรียนที่มีอายุ ระดับชั้นเรียน ระดับผลการเรียน ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำนมะขามเตี้ย วิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ ดังนี้

ด้านเนื้อหาของหลักสูตร พบว่า ควรจัดหลักสูตรเป็นมาตรฐาน เพื่อที่การเรียนการสอนจะได้เป็นไปในทางเดียวกัน เนื้อหาการเรียนการสอนด้านคุณธรรมจริยธรรม การสอนควรที่จะมุ่งเน้นปลูกจิตสำนึกของเด็กนักเรียน โดยสอนให้รู้ว่าสิ่งไหนควรทำสิ่งไหนที่ไม่ควรทำ ให้รู้จักแยกแยะว่าสิ่งไหนดีสิ่งไหนไม่ดี สิ่งไหนควรทำสิ่งไหนไม่ควรทำ

ด้านเทคนิคการสอน พบว่า ต้องมีการใช้สื่อเข้ามาช่วยในการสอนนอกจากการบรรยายอาจจะมีตัวอย่างจากวิดีโอหรือว่าสื่อออนไลน์ สอนให้เด็กเห็นว่าปัญหาต่างๆ สามารถแก้ไขได้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า พระสอนศีลธรรมควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกับทางโรงเรียนให้มาก เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และสื่อเข้าถึงอารมณ์จริงๆ กิจกรรมการเรียนการสอนอยากควรมีความหลากหลาย

ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า ควรมีการดำเนินการจัดหาสื่อการสอนทางเทคโนโลยี แล้วนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการสอน เพราะสื่อสามารถที่ค้นคว้าหาข้อมูลได้กว้างขวาง

๕ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๑๑๑

๖. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด้านมะขามเตี้ย วิทยาเขต จังหวัดกาญจนบุรี ตามขอบเขตการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านเนื้อหาของหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกประเด็นประเด็นที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านเนื้อหาของหลักสูตรมุ่งพัฒนาความรู้ ความสามารถในการสร้างทักษะความคิดในทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๖๔ รองลงมาคือ ด้านเนื้อหาสาระมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการที่จะพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นคนดี เก่งและมีความสุข มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๘๔ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระเลื่อนอมโร (สิงห์เจริญ)** ได้วิจัยเรื่อง “การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนวัดบางนาคนอก เขตบางนา กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการศึกษาหลักสูตร นักเรียนให้ความสำคัญหลักสูตรการเรียนรู้ในระดับมาก เนื้อหาวิชาสอนมีความเหมาะสมและวิชาส่งเสริมคุณภาพในการดำรงชีวิต ด้านการจัดทำแผนการสอน นักเรียนเห็นว่าครูมีจัดทำแผนการสอนตรงกับมาตรฐานตัวชี้วัด ของหลักสูตร วางแผนการสอนอย่างต่อเนื่องประจำทุกสัปดาห์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนเห็นว่าครูให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สอนวิชาพระพุทธศาสนาโดยภาพรวม ๕ ด้าน ตาม เพศ อายุ ชั้นเรียน นักเรียนมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ๐.๐๕^๕

ด้านเทคนิคการสอน ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า นักเรียนมีพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับมากทุกประเด็น โดยประเด็นที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ พระสอนศีลธรรมมีเทคนิคการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีค่าเฉลี่ย ๔.๒๗๑ รองลงมาคือเนื้อหาสาระมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิดและแก้ปัญหาชีวิต มีค่าเฉลี่ย ๔.๐๙๒ ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล นักเรียนที่มี ระดับการศึกษา ระดับชั้นเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงสอดคล้องสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระสำเร็จ สิริธมโม (ดวงบุปผา)** ได้วิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนคำเตยอุปถัมภ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๒” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนคำเตยอุปถัมภ์ โดยภาพรวมมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านกิจกรรมการเรียน ด้านเนื้อหาการเรียน ด้านเทคนิคการสอน และด้านสื่อการเรียน ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนคำเตยอุปถัมภ์ จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นักเรียนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ สองด้าน คือ ด้านอายุ และเพศ ส่วนด้านระดับชั้นเรียนพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า นักเรียนมีพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของพระ

^๕พระเลื่อน อมโร (สิงห์เจริญ), การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนวัดบางนาคอก เขตบางนา กรุงเทพมหานคร, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^๖พระสำเร็จ สิริธมโม (ดวงบุปผา), “การจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนคำเตยอุปถัมภ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๒”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

สอนศีลธรรมในโรงเรียนด้านมะขามเตี้ยวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีความความพึงพอใจสูงสุดคือ พระสอนศีลธรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและได้แสดงออกอย่างถูกต้องและเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย ๔.๑๑๗ รองลงมาคือ พระสอนศีลธรรมได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และโรงเรียน มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๘๔ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูสังฆรักษ์สุชาติ เขมกาโร (แยมเดช)**^๗ ได้วิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนการสอนของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อศึกษาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระภิกษุจำแนกตามอายุ พรรษา วุฒิการศึกษามีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ๐.๐๕ การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครโดยส่วนใหญ่เห็นว่า **ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน** ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีความความพึงพอใจสูงสุดคือ พระสอนศีลธรรมให้นักเรียนศึกษาและพัฒนาตนเองจากสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล นักเรียนที่มี อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงสอดคล้องสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาประยอม กลยาโณ (ลัมไมล์)** ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบสมมติฐานพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน^๘

^๗พระครูสังฆรักษ์สุชาติ เขมกาโร (แยมเดช), “การจัดการเรียนการสอนของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^๘พระมหาประยอม กลยาโณ (ลัมไมล์), “การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

(๑) หนังสือ :

กรมการศาสนา. **คู่มือดำเนินงานตามโครงการครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงวัฒนธรรม, ๒๕๔๘.

ยนต์ ชุ่มจิต. **ความเป็นครู**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๐.

อภิรักษ์ จันตะนี. **การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยทางธุรกิจ**. ฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการจัดการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๔๙.

(๒) วิทยานิพนธ์/รายงานการวิจัย

พระครูสังฆรักษ์สุชาติ เขมกาโร (แย้มเดช). “การจัดการเรียนการสอนของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์**

มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

พระมหาประยอม กลยาโณ (ลุ่มไ้มล์). “การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

พระเลื่อน อมโร (สิงห์เจริญ). “การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนวัดบางนาออก เขตบางนา กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

พระสำเร็จ สิริธมโม (ดวงบุปผา). “การจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนคำเตยอุปถัมภ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๒”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

(๓) สื่ออิเล็กทรอนิกส์/เว็บไซต์

โรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม, **ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคมอำเภอดำนมะขามเตี้ย ปี ๒๕๕๘**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://data.bopp-obec.info/> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘].